

Asia

Finanssivalvonnan päätös rajoittaa hinnanerosopimusten markkinointia, jakelua ja myyntiä ei-ammattimaisille asiakkaille

Rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen¹ 42 artiklan nojalla Finanssivalvonta on päättänyt seuraavaa:

1. Hinnanerosopimusten markkinointi, jakelu ja myynti sijoituspalvelulain (747/2012) 1 luvun 23 §:n 3 momentissa tarkoitetuille *ei-ammattimaisille asiakkaille*² rajoitetaan tilanteisiin, joissa ainakin kaikki seuraavat ehdot täyttyvät:
 - a) hinnanerosopimusten tarjoaja vaatii ei-ammattimaista asiakasta maksamaan *alkuvakuussuojan*
 - b) hinnanerosopimusten tarjoaja tarjoaa ei-ammattimaiselle asiakkaalle *margin close-out -suojan*
 - c) hinnanerosopimusten tarjoaja tarjoaa ei-ammattimaiselle asiakkaalle *negatiivista saldoa koskevan suojan*
 - d) hinnanerosopimusten tarjoaja ei tarjoa ei-ammattimaiselle asiakkaalle suoraan tai välillisesti maksua, rahallista tai *poissuljettua muuta kuin rahallista etua* hinnanerosopimuksen markkinoinnin, jakelun tai myynnin yhteydessä, lukuun ottamatta tarjotuista hinnanerosopimuksesta rahaksi muutettuja voittoja, ja
 - e) hinnanerosopimusten tarjoaja ei lähetä suoraan tai välillisesti tiedonantoa ei-ammattimaiselle asiakkaalle tai julkaise ei-ammattimaisen asiakkaan saataville tietoa liittyen hinnanerosopimusten markkinointiin, jakeluun tai myyntiin, ellei se sisällä asianmukaista riskivaroitusta, joka on laadittu tämän päätöksen II liitteen mukaisesti.

Kiellettyä on myös osallistua tietoisesti ja tarkoituksellisesti toimiin, joiden tavoitteena tai seurauksena on tämän kohdan vaatimusten kiertäminen.

2. Tässä päätöksessä tarkoitetaan:

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 600/2014, annettu 15 päivänä toukokuuta 2014, rahoitusvälineiden markkinoista sekä asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta

² Sijoituspalvelulain (747/2012) 1 luvun 23 §:n 3 momentin mukainen ei-ammattimainen asiakas vastaa määritelmällisesti rahoitusvälineiden markkinat -direktiiviin (Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/65/EU, annettu 15 päivänä toukokuuta 2014, rahoitusvälineiden markkinoista) 4 artiklan 1 kohdan 11 alakohdan mukaista "yksityisasiakasta".

- a) *hinnanerosopimuksella* sellaista muuta rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen 2 artiklan 1 kohdan 29 alakohdan mukaista *johdannaista* kuin optiota, futuuria, swap-sopimusta tai korkotermiiniä, jonka tarkoituksena on antaa haltijalle lyhyt tai pitkä positio kohde-etuuden hinnan, tason tai arvon vaihteluihin riippumatta siitä, käydäänkö sillä kauppaa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain (1070/2017) 1 luvun 2 §:n 1 momentin 13 kohdassa tarkoitettulla kauppapaikalla, ja joka on toteutettava tai voidaan toteuttaa nettoarvon tilityksellä jonkin osapuolen niin halutessa muutoin kuin maksukyvyttömyyden vuoksi tai sopimuksen päättyessä muusta syystä;
- b) *poissuljetulla muulla kuin rahallisella edulla* kaikkia muita etuja kuin rahallisia etuja, lukuun ottamatta tieto- ja tutkimusokaluja, jotka liittyvät hinnanerosopimuksiin;
- c) *alkuvakuudella* kaikkia maksuja, jotka maksetaan hinnanerosopimuksen tekemiseksi, lukuun ottamatta välitys- ja kaupankäyntipalkkioita ja muita siihen liittyviä kuluja;
- d) *alkuvakuussuojalla* tämän päätöksen I liitteen mukaisesti määritettyä alkuvakuutta;
- e) *margin close-out -suojalla* ei-ammattimaisen asiakkaan yhden tai useamman avoimen hinnanerosopimuksen sulkemista asiakkaalle edullisimmin ehdoin rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin³ 24 ja 27 artiklan mukaisesti silloin, kun asiakkaan hinnanerosopimusten kaupankäyntitilillä olevien varojen ja kaikkien kyseiseen kaupankäyntitiliin liitettyjen avointen hinnanerosopimusten vielä rahaksi muuttamattomien nettovoittojen summa laskee alle puoleen avointen hinnanerosopimusten yhteenlasketusta alkuvakuussuojasta;
- f) *negatiivista saldoa koskevalla suojalla* ei-ammattimaisen asiakkaan kokonaisvastuun rajaamista kaikista niistä hinnanerosopimuksista, jotka on liitetty asiakkaan hinnanerosopimusten kaupankäyntitiliin hinnanerosopimusten tarjoajan kanssa, kyseisellä kaupankäyntitilillä oleviin varoihin.

3. Tämä päätös tulee voimaan 8 päivänä heinäkuuta 2019 ja on voimassa toistaiseksi.

³ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/65/EU, annettu 15 päivänä toukokuuta 2014, rahoitusvälineiden markkinoista

Päätöksen perustelut

Tämän päätöksen tarkoituksena on saattaa kansallisesti voimaan samanlainen rajoitus hinnanerosopimusten markkinoinnille, jakelulle ja myynnille kuin mitä Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen (ESMA) päätöksellä⁴ on *väliaikaisesti* voimassa EU:ssa 31.7.2019 saakka. ESMA rajoitti rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen 40 artiklan nojalla hinnanerosopimusten markkinointia, jakelua ja myyntiä yksityisasiakkaille (tässä jatkossa selvytyden vuoksi sijoituspalvelulain mukaisesti "ei-ammattimaiset asiakkaat") unionissa ensimmäisen kerran 1.8.2018 lukien⁵. ESMA on uusinnut rajoituksensa tähän mennessä kolme kertaa, koska sillä on valtuudet toteuttaa kerrallaan korkeintaan kolme kuka kautta voimassa olevia interventiotomia ja koska jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset ole vielä riittävässä laajuudessa toteuttaneet kansallisia interventiotomia hinnanerosopimuksista sijoittajansuojalle johtuvan uhan ratkaisemiseksi⁶.

Rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen 42 artikla 1 kohdan mukaan myös jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen voi asettaa kiellon tai rajoituksen (interventiotomi) tiettyjen rahoitusvälineiden markkinoinnille, jakelulle tai myynnille jäsenvaltiossa tai sieltä käsin. Toimivaltainen viranomainen Suomessa on Finanssivalvonta Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 50 o §:n 1 momentin mukaisesti. Toisin kuin ESMAn interventiotimet, kansalliset interventiotimet voivat olla pysyviä, mutta 42 artiklan 6 kohdan mukaisesti viranomaisen on kuitenkin peruutettava toimi, jos sille säädetyt edellytykset eivät enää täyty.

Jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen interventiotimen edellytyksenä 42 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan on, että viranomainen on kohtuullisin perustein varma siitä, että a–f alakohdissa säädetyt edellytykset toimelle täyttyvät. Edellytyksiä ja niiden täyttymistä tässä tapauksessa selostetaan tarkemmin seuraavassa:

- a) *Rahoitusväline aiheuttaa merkittäviä sijoittajansuojaa koskevia ongelmia.* Perusteet ja seikat, joita toimivaltaisen viranomaisen on arvioitava määrittäessään, onko kyseessä tällainen ongelma, luetellaan tarkemmin komission delegoidun asetuksen (EU)

⁴ Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen päätös (EU) 2019/679, annettu 17 päivänä huhtikuuta 2019, hinnanerosopimusten yksityisasiakkaille markkinointia, jakelua tai myyntiä koskevan väliaikaisen rajoituksen uusimisesta

⁵ Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen päätös (EU) 2018/796, tehty 22 päivänä toukokuuta 2018, hinnanerosopimusten väliaikaisesta rajoittamisesta unionissa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 600/2004 40 artiklan mukaisesti

⁶ Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen päätös (EU) 2019/679, johdanto-osan 9 perustelukappale

17.6.2019

FIVA 6/02.05.21/2019

Julkinen

2017/567⁷ 21 artiklan 2 kohdassa. Ne ovat samanlaiset kuin ne perusteet ja seikat, joita ESMA:n piti saman asetuksen 19 artiklan 2 kohdan mukaisesti arvioida, kun se asetti väliaikaisen rajoituksen. ESMA päätyi päätöksen (EU) 2018/796 johdanto-osan 2 kohdassa tarkemmin selostettavalla tavalla arviossaan siihen, että kyseessä on merkittävä sijoittajansuojaa koskeva ongelma seuraavista syistä:

- Kaupankäyntipalkkiot ja muut hinnanerosopimusten kaupankäyntiin liittyvät veloitukset ovat asiakkaille monimutkaisia ja läpinäkymättömiä.
- Hinnanerosopimusten keskeinen piirre on, että niitä tarjotaan vivutuksen kanssa, ja vivutustasot ovat voineet olla korkeita. Vivutus lisää sekä asiakkaiden voitto- että tappiomahdollisuuksia, mutta tavanomaisesta automaattisesta vakuuteen perustuvasta hinnanerosopimusten sulkemisesta johtuu, että vivutuksen käyttö kuitenkin käytännössä lisää asiakkaalle suuremman tappion todennäköisyyttä enemmän kuin suuremman voiton todennäköisyyttä. Kaupankäyntipalkkioita sovelletaan tavallisesti hinnanerosopimuksen nimellisarvoon, ja sen vuoksi kaupankäyntipalkkiot ovat suurempia suhteessa asiakkaan sijoitukseen (alkuvakuuden määrän), kun käytetään korkeampia vivutustasoja. Lisäksi vivutukseen liittyy myös riski siitä, että asiakkaat menettävät hinnanerosopimuksissa enemmän rahaa kuin he ovat sijoittaneet niihin.
- Hinnanerosopimusten kohde-etuudet voivat olla monimutkaisia, esimerkiksi valuuttapareja, tai epävakaita, esimerkiksi kryptovaluuttoja.
- Hinnanerosopimusten tarjonta oli kasvanut unionin alueella nopeasti, ja eräiden jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisien tutkimukset osoittivat, että useimmat ei-ammattimaiset asiakkaat menettivät hinnanerosopimuksissa rahaa riippumatta markkinoiden kehityksestä.
- Näyttö ei-ammattimaisten asiakkaiden hinnanerosopimuksista kärsimistä tappioista osoittaa lisäksi, että hinnanerosopimuksia on markkinoitu myös sellaisille ei-ammattimaisille asiakkaille, joilla ei ollut riittävää asiantuntemusta arvioida asianmukaisesti hinnanerosopimusten riskejä ja kuluja.
- Hinnanerosopimusten markkinointi- ja jakelukäytännöt olivat olleet aggressiivisia ja harhaanjohtavia.

Finanssivalvonta katsoo näihin samoihin syihin ja ESMA:n niistä hankkimaan näyttöön viitaten, että käsillä on merkittävä sijoittajansuojaa koskeva ongelma.

⁷ Komission delegoitu asetus (EU) 2017/567, annettu 18 päivänä toukokuuta 2016, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 600/2014 täydentämisestä määritelmien, avoimuuden, sijoitussalkun tiivistämisen sekä tuotteita koskeviin interventioihin ja positoiden hallintaan kohdistettavien valvontatoimenpiteiden osalta

- b) *Unionin oikeuden mukaiset nykyiset sääntelyvaatimukset, joita sovelletaan kyseiseen rahoitusvälineeseen, eivät ole riittäviä edellä a alakohdassa tarkoitetun riskin poistamiseksi, eikä ongelmaa voida ratkaista paremmin parantamalla nykyisten vaatimusten tai niiden täytäntöönpanon valvontaa.* ESMAn päätöksen (EU) 2018/796 johdanto-osan 3 kohdassa selostetaan tarkemmin hinnanerosopimusten tarjontaan soveltuvia vaatimuksia ja ESMAn vaatimusten johdonmukaisen ja tehokkaan soveltamisen varmistamiseksi antamaa ohjeistusta⁸. ESMA kuitenkin katsoi rajoituksen tarpeelliseksi, koska oli olemassa selvää näyttöä siitä, että asiakkaat näistä vaatimuksista huolimatta olivat menettäneet ja tulevat menettämään rahaa hinnanerosopimuksissa. Finanssivalvonta yhtyy tähän arvioon. Tähän liittyen huomionarvoista on lisäksi, että sikäli kun hinnanerosopimuksia ennen ESMAn kieltoa ylipäättään tarjottiin suomalaisille asiakkaille, se tapahtui rajan yli muista jäsenvaltioista käsin, minkä vuoksi ongelmaa olisi ollut vaikea ratkaista pelkästään kansallista valvontaa parantamalla. Tähän viittaa myös eräiden muiden jäsenvaltioiden valvontaviranomaisten kokemukset, joita käsitellään ESMAn päätöksen perusteluissa.
- c) *Toimi on oikeassa suhteessa havaitun riskin luonteeseen, asianomaisten sijoittajien tai markkinaosapuolten kehittyneisyyteen sekä vaikutuksiin, joita toimella todennäköisesti on sijoittajiin ja markkinaosapuoliin, jotka saattavat pitää hallussaan tai käyttää rahoitusvälinettä taikka saada hyötyä siitä.* Finanssivalvonnan tämän päätöksen mukainen rajoitus pitää sisällään seuraavat samat toimenpiteet kuin ESMA:n väliaikainen rajoitus:
- *Alkuvakuussuoja* (en initial margin protection). Koska vivutus on ollut keskeinen syy hinnanerosopimuksista johtuvaan merkittävään sijoittajansuojaa koskevaan ongelmaan, hinnanerosopimusten markkinointia, jakelua ja myyntiä ei-ammattimaisille asiakkaille rajoitetaan asettamalla tietyt kohde-etuuden tyypin mukaisesti määritellyt vivutusrajat. Käytännössä tämä toimenpide merkitsee sitä, että asiakkaita suojataan vaatimalla heitä maksamaan päätöksen I liitteen mukainen vähimmäisalkukuus hinnanerosopimuksen tekemiseksi. Tällä tavalla rajoitetaan asiakkaan nimellisarvoista sijoitusriskiä suhteessa asiakkaan sijoittamaan rahamäärään.
 - *Margin close-out -suoja*. Tämä toimenpide edellyttää hinnanerosopimusten tarjoajan sulkevan ei-ammattimaisen asiakkaan avoimia hinnanerosopimuksia, kun asiakkaan hinnanerosopimusten kaupankäyntitilin tappiot saavuttavat 50 %:n rajan hinnanerosopimuksista vaaditun alkuva-

⁸ Opinion on MiFID practices for firms selling complex products, 7 February 2014 | ESMA/2014/146; Opinion on structured complex products - good practices for product governance arrangements, 27 March 2014 | ESMA/2014/332; JC-2013-77 Joint Position of European Supervisory Authorities on manufacturers' product oversight and governance processes.

kuuden määrästä. Toimenpide täydentää alkuvakuus-suojan käyttöönottoa ja pienentä riskiä siitä, että asiakas menettää hinnanerosopimuksissa merkittäviä rahamääriä. Sulkemisrajan vakioimisella myös yhdenmukaistetaan hinnanerosopimusten tarjoajien aikaisempia epäjohdonmukaisia käytäntöjä.

- *Negatiivista saldoa koskeva suoja.* Tällä toimenpiteellä pyritään varmistamaan, että ei-ammattimaisen asiakkaan enimmäistappiot hinnanerosopimuksilla käytävästä kaupasta, mukaan lukien siihen liittyvät kulut, rajoittuvat asiakkaan hinnanerosopimusten kaupankäyntitilillä olevien varojen kokonaismäärään. Toimenpide suojaa asiakasta sellaisissa poikkeustapauksissa, joissa kohde-etuuden suuri hinnan muutos on niin äkillinen, ettei hinnanerosopimuksen tarjoaja käytännössä voi sulkea asiakkaan positiota margin close-out -suojan edellyttämällä tavalla.
- *Rahallisten ja muiden kuin rahallisten etujen kieltäminen.* Tällä toimenpiteellä kielletään sellaiset taloudelliset myyninedistämiskeinot, kuten bonukset ja muut kannustimet, joilla ei-ammattimaisten asiakkaiden huomio on pyritty viemään pois hinnanerosopimusten suuririskisyydestä.
- *Riskivaroitukset.* Tämä toimenpide sisältää vaatimuksen määrämuotoisten yrityskohtaisten riskivaroitusten käyttämisestä ja ei-ammattimaisten asiakkaiden tappiollisia kaupankäyntitilejä koskevien tietojen antamisesta. Päätöksen II liitteen mukaisesti riskivaroitusten muoto on kuitenkin mukautettu käytettävän tiedotuskanavan mukaisesti.

Finanssivalvonta viittaa vielä ESMA:n päätöksen (EU) 2018/796 johdanto-osan 5 kohtaan ja ESMAn erilliseen analyysiin⁹, jossa käsitellään näiden eri toimenpiteiden välttämättömyyttä ja oikeasuhteisuutta a alakohdassa tarkoitetun sijoittajansuojaa koskevan ongelman ratkaisemiseksi. Uudistamispäätöksiä varten ESMA on myös kerännyt tietoja, kuinka sen rajoituksen mukaiset toimenpiteet ovat mahdollisesti vaikuttaneet ei-ammattimaisten asiakkaiden tappioihin ja kuluihin¹⁰. Koska tämä Finanssivalvonnan rajoitus sisältää samat toimenpiteet kuin voimassa oleva ESMA:n väliaikainen rajoitus, ei tämän kansallisen rajoituksen mukaisten toimenpiteiden noudattamisesta voi myöskään aiheutua kenellekään enää mitään suoranaisia lisäkustannuksia.

- d) *Toimivaltainen viranomainen on kuullut asianmukaisesti sellaisten muiden jäsenvaltioiden toimivaltaisia viranomaisia, joihin toimella voi olla merkittävä vaikutus.* Niin kauan kuin ESMAn väliaikainen rajoitus on voimassa, Finanssivalvonnan rajoituksella ei voi olla merkittävää vaikutusta mihinkään jäsenvaltioon, koska

⁹ Product Intervention Analysis, Measures on Contracts for Differences, 1 June 2018 | ESMA50-162-215

¹⁰ Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen päätös (EU) 2019/679, johdanto-osan 6 perustelukappale

rajoitus on saman sisältöinen kuin ESMAn rajoitus. Sen jälkeen kun ESMAn rajoituksen voimassaolo lakkaa, tämän kansallisen rajoituksen vaikutukset muihin jäsenvaltioihin riippuvat siitä, millaisia interventiotomia niiden toimivaltaiset viranomaiset ovat toteuttaneet, mutta vaikutukset tuskin ovat merkittäviä. Finanssivalvonta on myös rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen 42 artiklan 3 kohdan mukaisesti toimittanut ESMalle ja muiden jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille tiedot tästä interventiotimesta kuukautta ennen sen voimaantuloa.

- e) *Toimella ei ole syrjivää vaikutusta toisesta jäsenvaltiosta käsin tarjottuihin palveluihin tai toimintoihin.* Tämä Finanssivalvonnan asettama rajoitus on voimassa riippumatta siitä, mistä jäsenvaltiosta käsin hinnanerosopimuksia markkinoidaan, jaellaan tai myydään Suomeen, eikä se näin ollen ole syrjivä.
- f) *Toimivaltainen viranomainen on asianmukaisesti kuullut asetuksen (EY) N:o 1234/2007¹¹ nojalla fyysisten maatalousmarkkinoiden valvonnasta, hallinnoinnista ja sääntelystä vastaavia julkisia elimiä, jos rahoitusväline aiheuttaa vakavan uhan fyysisten maatalousmarkkinoiden moitteettomalle toiminnalle ja eheydelle.* Finanssivalvonta katsoo, etteivät hinnanerosopimukset ole aiheuttaneet Suomessa tällaista vakavaa uhkaa, mutta lisäksi ESMA on myös kuullut Suomen maa- ja metsätalousministeriötä rajoituspäätöksestään, eikä ministeriö ole vastustanut sitä¹².

ESMA:n väliaikaisen rajoituksen vuoksi hinnanerosopimuksia ei ole voitu tarjota rajoituksesta ei-ammattimaisille asiakkaille missään unionissa, mukaan lukien Suomi, enää 1.8.2018 lukien. Rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen 42 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan mukaan toimivaltainen viranomainen voi kuitenkin ensimmäisen alakohdan edellytysten täyttyessä *varotoimenpiteenä* asettaa kiellon tai rajoituksen myös ennen kuin rahoitusvälineitä markkinoidaan, jaellaan tai myydään asiakkaille. Kun ESMA viimeksi uudisti rajoituksensa, se piti edelleen todennäköisenä, että hinnanerosopimuksia alettaisiin tarjota uudelleen ei-ammattimaisille asiakkaille ilman sellaisia asianmukaisia järjestelyjä, jotka suojaisivat heitä riittävästi hinnanerosopimuksiin liittyviltä riskeiltä¹³. Näin ollen uhkana on, että kun ESMA lakkaa uudistamasta rajoitustaan, hinnanerosopimusten tarjonta ilman riittävästi sijoittajansuojaa voi kohdistua ei-ammattimaisille asiakkaille erityisesti sellaisissa jäsenvaltioissa, joissa ei ole asetettu kansallisia rajoituksia. Tämän uhan vuoksi Finanssivalvonta katsoo varotoimenpiteenä tarpeelliseksi rajoittaa hinnanerosopimusten markkinointia, jakelua ja myyntiä ei-ammattimaisille asiakkaille myös Suomessa.

¹¹ Neuvoston asetus (EY) N:o 1234/2007, annettu 22 päivänä lokakuuta 2007, maatalouden yhteisestä markkinajärjestelystä ja tiettyjä maataloustuotteita koskevista erityissäännöksistä (yhteisiä markkinajärjestelyjä koskeva asetus)

¹² Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen päätös (EU) 2018/796, johdanto-osan 147 perustelukappale

¹³ Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen päätös (EU) 2019/679, johdanto-osan 11 perustelukappale

17.6.2019

FIVA 6/02.05.21/2019

Julkinen

Finanssivalvonta on saanut rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen 43 artiklan 2 kohdan mukaisesti ESMA:ta lausunnon tämän päätöksen mukaiseen kansalliseen rajoitukseen. ESMA katsoo siinä, että rajoitus on perusteltu ja oikeasuhteinen¹⁴.

FINANSSIVALVONTA

Anneli Tuominen
Johtaja

Jyrki Manninen
Johtava asiantuntija

Lisätietoja antaa

Jyrki Manninen, puhelin 09 183 5205

Liitteet

Alkuvakuuden prosenttiosuudet kohde-etuuden tyyppin mukaan
Riskivaroitukset
Valitusosoitus

¹⁴ OPINION OF THE EUROPEAN SECURITIES AND MARKETS AUTHORITY of 14 May 2019 on the product intervention measures relating to contracts for differences proposed by the Finanssivalvonta of Finland, ESMA35-43-1914

Liite I päätökseen**ALKUVAKUUDEN PROSENTTIOSUUEDET KOHDE-ETUUDEN TYYPIN MUKAAN**

- a) 3,33 prosenttia hinnanerosopimuksen nimellisarvosta, kun kohde-etuutena oleva valuuttapari muodostuu jostakin kahdesta seuraavasta valuutasta: Yhdysvaltain dollari, euro, Japanin jeni, Englannin punta, Kanadan dollari ja Sveitsin frangi
- b) 5 prosenttia hinnanerosopimuksen nimellisarvosta, kun kohde-etuutena oleva indeksi, valuuttapari tai hyödyke on
 - i) jokin seuraavista osakeindekseistä: Financial Times Stock Exchange 100 (FTSE 100); Cotation Assistée en Continu 40 (CAC 40); Deutsche Bourse AG German Stock Index 30 (DAX30); Dow Jones Industrial Average (DJIA); Standard & Poors 500 (S&P 500); NASDAQ Composite Index (NASDAQ), NASDAQ 100 Index (NASDAQ 100); Nikkei Index (Nikkei 225); Standard & Poors / Australian Securities Exchange 200 (ASX 200); EURO STOXX 50 Index (EURO STOXX 50)
 - ii) valuuttapari, joka muodostuu vähintään yhdestä valuutasta, jota ei ole lueteltu edellä a kohdassa tai
 - iii) kulta
- c) 10 prosenttia hinnanerosopimuksen nimellisarvosta, kun kohde-etuutena oleva hyödyke tai osakeindeksi on jokin muu kuin edellä b kohdassa lueteltu hyödyke tai osakeindeksi
- d) 50 prosenttia hinnanerosopimuksen nimellisarvosta, kun kohde-etuutena on jokin kryptovaluutta
- e) 20 prosenttia hinnanerosopimuksen nimellisarvosta, kun kohde-etuutena on
 - i) osake tai
 - ii) sitä ei ole muutoin lueteltu tässä liitteessä.

Liite II päätökseen**RISKIVAROITUKSET****OSA A: Riskivaroituksia koskevat vaatimukset**

1. Riskivaroitus on esitettävä sellaisella tavalla, että sen näkyvyys varmistetaan, ja sen kirjasinkoon on oltava vähintään sama kuin tiedonannossa tai julkaistussa tiedossa pääasiallisesti käytettävän kirjasinkoon ja se on esitettävä samalla kielellä kuin tiedonanto tai tiedot.
2. Jos tiedonanto tai julkaistu tieto on pysyvällä välineellä tai verkkosivulla, riskivaroituksen on oltava jäljempänä B osassa määritellyssä muodossa.
3. Jos tiedonanto tai julkaistu tieto on muulla kuin pysyvällä välineellä tai verkkosivulla, riskivaroituksen on oltava jäljempänä C osassa määritellyssä muodossa.
4. Jos B tai C osassa määriteltyn riskivaroitukseen sisältyvien merkkien lukumäärä ylittää markkinointipalveluja tarjoavan kolmannen osapuolen vakioehtojen mukaisen sallitun enimmäismerkkimäärän, riskivaroitus voidaan 2 ja 3 kohdista poiketen laatia jäljempänä D osassa määritellyssä muodossa.
5. Jos riskivaroituksessa käytetään D osassa määriteltä muotoa, tiedonantoon tai julkaistuihin tietoihin on sisällytettävä myös suora linkki hinnanosopimusten tarjoajan verkkosivustolle, joka sisältää riskivaroituksen B osassa määritellyssä muodossa.
6. Riskivaroituksessa on oltava ajantasainen tarjoajakohtainen tappioprosentti, joka perustuu laskelmaan hinnanosopimusten tarjoajan ei-ammattimaisille asiakkaille tarjoamien ja rahaa menettäneiden hinnanosopimusten kaupankäyntitilien prosenttiosuudesta. Laskelma on tehtävä kolmen kuukauden välein, ja sen pitää kattaa laskelmaa edeltävät 12 kuukautta (12 kuukauden laskentajakso). Laskelman sovelletaan seuraavaa:
 - a) yksittäisen ei-ammattimaisen asiakkaan hinnanosopimusten kaupankäyntitilin katsotaan menettäneen rahaa, jos kyseiseen kaupankäyntitiliin liittyvien hinnanosopimusten kaikkien rahaksi muutettujen ja rahaksi muuttamattomien nettovoittojen summa 12 kuukauden laskentajaksolla on negatiivinen;
 - b) kaikki kulut, mukaan lukien kaikki veloitukset, maksut ja välityspalkkiot, jotka koskevat hinnanosopimusten kaupankäyntitiliin liitettyjä hinnanosopimuksia, sisällytetään laskelmaan;
 - c) seuraavat erät jätetään laskelman ulkopuolelle:

- i) kaikki sellaiset hinnanerosopimusten kaupankäyntitilit, joilla ei ole ollut niihin liitettyä avointa hinnanerosopimusta 12 kuukauden laskentajaksolla;
 - ii) kaikki voitot tai tappiot, jotka ovat peräisin muista tuotteista kuin hinnanerosopimusten kaupankäyntiliin liitetystä hinnanerosopimuksista;
 - iii) kaikki varojen talletukset hinnanerosopimusten kaupankäyntitilille tai nostot siltä.
7. Jos edeltävän 12 kuukauden laskentajaksolla hinnanerosopimuksen tarjoaja ei ole tarjonnut ei-ammattimaiselle asiakkaalle hinnanerosopimusten kaupankäyntiliiniin liittyvää avointa hinnanerosopimusta, hinnanerosopimuksen tarjoajan on 2–6 kohdista poiketen käytettävä soveltuvaa standardoitua riskivaroitusta, joiden muodot määritellään jäljempänä E–G osissa.

OSA B: Tarjoajakohtainen riskivaroitus pysyvällä välineellä tai verkkosivulla

"Hinnanerosopimukset ovat monimutkaisia välineitä, joissa on suuri riski nopeasta rahan menettämisestä vivutuksen vuoksi.

[lisätään tarjoajakohtainen tappioprosentti] prosenttia piensijoittajista menettää rahaa sijoittaessaan tämän tarjoajan hinnanerosopimuksiin.

Kannattaakin miettiä, ymmärrätkö, miten hinnanerosopimukset toimivat ja onko sinulla varaa ottaa suuri riski rahojesi menettämisestä."

OSA C: Lyhennetty tarjoajakohtainen riskivaroitus

"[lisätään tarjoajakohtainen tappioprosentti] prosenttia piensijoittajista menettää rahaa sijoittaessaan tämän tarjoajan hinnanerosopimuksiin.

Kannattaakin miettiä, onko sinulla varaa ottaa suuri riski rahojesi menettämisestä."

OSA D: Tarjoajakohtainen riskivaroitus, jonka merkkien määrää on vähennetty

"[lisätään tarjoajakohtainen tappioprosentti] %:a piensijoittajien hinnanerosopimustileistä menettää rahaa."

OSA E: Standardoitu riskivaroitus pysyvällä välineellä tai verkkosivulla

"Hinnanerosopimukset ovat monimutkaisia välineitä, joissa on suuri riski nopeasta rahan menettämisestä vivutuksen vuoksi.

74–89 prosenttia piensijoittajista menettää rahaa sijoittaessaan hinnanerosopimuksiin.

Kannattaakin miettiä, ymmärrätkö, miten hinnanerosopimukset toimivat ja onko sinulla varaa ottaa suuri riski rahojesi menettämisestä."

OSA F: Lyhennetty standardoitu riskivaroitus

"74–89 prosenttia piensijoittajista menettää rahaa sijoittaessaan hinnanerosopimuksiin.

Kannattaakin miettiä, onko sinulla varaa ottaa suuri riski rahojesi menettämisestä."

OSA G: Standardoitu riskivaroitus, jonka merkkien määrää on vähennetty

"74–89 %:a piensijoittajien hinnanerosopimustileistä menettää rahaa."

Liite III päätökseen**Valitusosoitus**

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta Helsingin hallinto-oikeudelta valituksella, joka on tehtävä kirjallisesti.

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun.

Jos päätös on postitettu saantitodistusta vastaan, tiedoksisaantipäivä ilmenee todistuksesta. Saantitodistus liitetään valitusasiakirjoihin. Jos päätös on postitettu tavallisena kirjeenä, sen katsotaan tulleen tiedoksi seitsemän (7) päivän kuluessa postituspäivästä, jollei muuta ilmene. Jos päätös on toimitettu tiedoksi muulla tavalla esim. saantitodistusta vastaan jollekin muulle henkilölle kuin päätöksen saajalle (sijaistiedoksianto), katsotaan päätöksen saajan saaneen päätöksen tiedoksi kolmantena päivänä saantitodistuksen osoittamasta päivästä. Jos päätös on annettu tiedoksi yleis-tiedoksiantona, tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä ilmoituksen julkaisemisesta virallisessa lehdessä.

Valituskirjelmä on toimitettava Helsingin hallinto-oikeudelle valitusajan kuluessa.

Valituskirjelmässä, joka on osoitettava Helsingin hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava

1. päätös, johon muutosta haetaan,
2. miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi,
3. perusteet, joilla muutosta vaaditaan,
4. valittajan nimi ja kotikunta sekä
5. puhelinnumero ja postiosoite, johon asiaa koskevat ilmoitukset voidaan valittajalle toimittaa

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on lisäksi ilmoitettava tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmään on liitettävä

1. päätös, johon muutosta haetaan, alkuperäisenä tai jäljennöksenä,
2. todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta sekä
3. asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu päätöksen tehneelle viranomaiselle.

Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirjansa, jollei valittaja ole valtuuttanut häntä suullisesti Helsingin hallinto-oikeudessa. Asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos Helsingin hallinto-oikeus niin määrää.

Jos viranomaiselle toimitetussa sähköisessä asiakirjassa on selvitys asiamiehen toimivallasta, asiamiehen ei tarvitse toimittaa valtakirjaa. Helsingin hallinto-oikeus voi kuitenkin määrätä valtakirjan toimitettavaksi, jos sillä on aihetta epäillä asiamiehen toimivaltaa tai sen laajuutta.

Valituskirjelmä voidaan toimittaa Helsingin hallinto-oikeudelle henkilökohtaisesti, postitse maksettuna postilähetyksenä taikka asiamiestä tai lähettiä käyttäen. Postittaminen tai kirjelmän toimittaminen lähetin välityksellä on lähettäjän vastuulla. Valituksen on saavuttava Helsingin hallinto-oikeuteen viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä.

Valituskirjelmä voidaan toimittaa myös sähköisessä muodossa. Sähköisen asiakirjan tulee olla perillä siten, että se on ennen valitusajan päättymistä käsiteltävissä muodossa Helsingin hallinto-oikeuden vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä. Sähköinen viesti toimitetaan viranomaiselle lähettäjän omalla vastuulla.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Helsingin hallinto-oikeuden voimassaolevat oikeudenkäyntimaksut voi tarkistaa osoitteesta www.oikeus.fi. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Yhteystiedot

Helsingin hallinto-oikeus
Radanrakentajantie 5
00520 Helsinki
Puhelin 029 56 42000
Faksi 029 56 42079
Sähköposti helsinki.hao@oikeus.fi